

STEDER I FORANDRING

Strategisk grundlag for vidensdrevet stedsforandring 2019 - 2022

Indhold

Indledning	3
1 Steder i forandring.....	3
2 Vores fundament	4
25 års virke	4
Vores metodiske styrker	5
Vi leverer meningsfuldhed	5
Vi skaber alliancer og samarbejde	6
Vi oversætter egen og andres forskning.....	6
3 Vores værdier	8
4 Vores fremtidsbillede.....	9
5 Vores hovedtemaer.....	9
5.1 Fremtidens arbejdsmarkeder – arbejdskraft, uddannelse og mobilitet	10
5.2 Erhvervsudvikling af landdistrikter	11
5.3 Turismeøkonomi & bæredygtige destinationer....	13
5.4 Stedsudvikling - mennesker og deres forbindelser i regional udvikling	14
6 Vores strategiske intensjon	16

Indledning

Center for Regional- og Turismeforskning er en selvejende, projektdrevet forsknings- og udviklingsinstitution, der bidrager til grundlaget for politik, beslutninger og strategier om udviklingen udenfor de største byer blandt kommunale, regionale og nationale aktører.

Steder i forandring – strategi for vidensdrevet stedsforandring 2019 – 2022

præsenterer de temaer og indsatser, som centret vil fokusere på i de kommende år.

Formålet med strategien er at skabe et forskningsbaseret vidensgrundlag for en udvikling udenfor de største byer på steder, som er under forandring.

1 Steder i forandring

Verden er i hastig forandring. Globale forandringsprocesser foranlediget af miljø- og klimaforandringer, ustabilitet i gamle politiske strukturer og en teknologisk udvikling, der kontinuerligt ændrer de globale produktions- og forbrugsmønstre, påvirker os alle helt ned på det lokale niveau. Samtidig er selv små steder med til at skabe de store globale forandringsprocesser og kan således påvirke udviklingen.

Nationalt er der også gang i en vedvarende omstrukturering. Politisk centralisering - både hvad angår sundhed, uddannelse og erhvervsfremme - synes at være den dominerende bevægelse i de senere år.

Meget tyder samtidig på, at vi ikke skal tage for givet, at det også er tilfældet for den økonomiske vækst, ligesom vi må holde et vågent øje med nutidens mere flertydige demografiske bevægelser.

Vi arbejder især med udviklingen uden for de største byer.

Det gamle landdistriktsbegreb dækker ikke længere tilstrækkeligt over de mange typer af landdistrikter, som selv et lille land som Danmark rummer. Nogle steder er "Produktion-Danmarks" hjerte, andre er mondæne fritids- og kulturopholdssteder, endnu andre lever fortsat primært af fødevarerproduktion, mens andre igen er blevet til såkaldt peri-urbant pendleropland. Og endelig er der steder, der virker til at fortsætte deres negative bane mod funktionstømning og socialt armod.

Vi ser altså samtidige bevægelser, hvor lokalområder både er genstand for og skabere af forandringer. Hvordan kan man som lokal udviklingsaktør forholde sig til disse forandringer? Hvilke strategier skal iværksættes i dag for at imødesæ udfordringer og muligheder i morgen? Det er nogle af de udviklingsspørgsmål, som vi vil være med til at finde svar på gennem vores projektaktiviteter i de kommende år.

2 Vores fundament

25 års virke

I 2019 har CRT eksisteret i 25 år som en projektdrevet forsknings- og udviklingsinstitution, der med sin vidensproduktion har bidraget til grundlaget for politik, beslutninger og strategier om udviklingen i udfordrede områder udenfor de større byer blandt kommunale, regionale og nationale aktører.

Vi er sat i verden for at promovere og støtte forståelsen af lokaludvikling i udfordrede lokaliteter – hvilke vilkår, der påvirker den lokale udvikling i en positiv eller en negativ retning. Men også for at forstå, hvordan lokale forhold og lokale aktører, under ens overordnede vilkår, skaber forskellige forandrings- eller udviklingsbaner. Derfor har vi igennem de 25 år fastholdt to centrale vidensområder: Regional udvikling og turisme.

Vi har oparbejdet og videreudviklet en solid viden om, hvilke faktorer der påvirker lokal og regional udvikling. Udgangspunktet er og har stedse været de klassiske tilgange indenfor regional udvikling: Erhvervs- og økonomisk udvikling med blik på erhvervsstrukturer, arbejdskraftens udbud og efterspørgsel, demografisk udvikling samt mobilitet, transport og infrastruktur. Vi har haft fokus på såvel vækstbetingelser som innovationsprocesser.

Den anden grundpæl i vores 25-årige virke har været analyse af erhvervsområder med særlig betydning for lokal udvikling. Vi har især udviklet metodiske og

videnskæssige kompetencer indenfor turismeøkonomi og er nationalt førende på området. Relationen mellem turismesektoren og turismens økonomi på regionalt og lokalt niveau, herunder beregning af turismens afledte effekter, er en styrkeposition. Vi har desuden med årene udvidet vores analytiske fokus til også at omfatte landbrug, fødevarer, kunsthåndværk og lignende erhverv med stedsbunden karakter og potentiale for lokalsamfundet.

Overliggeren for disse områder er et fokus på regioner og lokalområder, der er udfordrede. Udfordringerne kan være økonomiske, demografiske, erhvervsstrukturelle, uddannelsesmæssige, politiske, infrastrukturelle eller sociale.

Kært barn har mange navne, og i Danmark har vi i de sidste 10 år især kaldt disse områder for yder- eller udkantsområder. Tidligere blev de mere neutralt betegnet provinsen eller landdistrikter.

Vores arbejde gennem 25 år viser, at hverken yderområder eller landdistrikter er en ens størrelse. Fælles for dem alle er dog, at de store forandringsprocesser på globalt plan skaber forandrede udviklingsvilkår på det lokale plan.

Derfor er vi stærke på netop at forstå steder under forandring.

Vores metodiske styrker

Vi har et bredt metodisk katalog at trække på. Som andre videnscentre kan vi selvfølgelig trække på en bred vifte af metoder, når vi skal analysere forskellige problemstillinger kvalitativt eller kvantitativt. Vi kan levere på en lang række interviewformer samt på et spektrum af registerdata-baserede analyser. Vi opfatter disse værktøjer som en del af den basale værktøjskasse. Vores konkurrencemæssige styrke er, at vi anvender metoderne i samspil med vores særlige kontekstuelle viden om udfordrede lokaliteter og de forandringsprocesser, der påvirker dem.

Dertil har vi en unik specialværktøjskasse, der består af Den Regionaløkonomiske Model SAM/K-LINE®. Med Den Regionaløkonomiske Model SAM/K-LINE® har vi leveret fremskrivninger og økonomiske modelberegninger målrettet regionernes udvikling i mere end et årti. Det er her, de nationale demografiske, erhvervsstrukturelle og økonomiske fremskrivninger bliver regionaliseret og de særegne lokale erhvervs- og demografiske strukturer og processer indarbejdes.

Det er således til os, aktører henvender sig, hvis man vil blive klog på den forventede udvikling på det lokale arbejdsmarked eller den lokale demografiske udvikling i forbindelse med planlægning af alt fra uddannelsesudbud til vandforsyning.

Vi har også en specialværktøjskasse på turismeområdet, idet vi via vores turismemodell er leveringsdygtige i

landets turismesatellitregnskab, der beregner de økonomiske effekter - både direkte og afledte - helt ud i de små lokalområder i Danmark.

De seneste år har vi arbejdet med yderligere specialversioner og har som mål inden strategiperiodens udløb at stå med et samlet modelkompleks og et udvidet partnerskab omkring det, bestående af en sundheds- og velfærdsmodel, en miljømodel, en turismemodell og en udvidet uddannelses- og arbejdsmarkedsmodell.

I STRATEGIPERIODEN HAR VI SOM STRATEGISK METODEMÅL AT KONSOLIDERE SAMSPILLET MELLEM VÆRKTØJSKASSERNE, SÅ VI I HØJERE GRAD LEVERER MODEL- OG REGISTERBASEREDE DATA KOMBINERET MED MERE KVALITATIVE ANALYSETILGANGE.

Vi leverer meningsfuldhed

Vi har fokus på vores målgrupper, når vi sammen med dem udvikler viden i projekter. Vores vidensproduktion tager i hvert tilfælde afsæt i de specifikke brugeres behov i tilrettelæggelsen af vores projekter. Med vores kvalitative og kvantitative værktøjskasser analyserer vi os frem til ny viden sammen med og specifikt til dem, altid med udgangspunkt i vores generaliserede forskningsbaserede vidensgrundlag.

Vi leverer en brugerdefineret formidling gennem projektspecifikke kommunikationsplaner samtidig med, at vi kontekstualiserer den nye viden i forhold til en verden i forandring. Derigennem bestræber vi os på at bidrage med kvalificerede anbefalinger og bruge den

specifikke kontekst til at videreudvikle vores vidensgrundlag gennem ny empiri og indsigt.

I STRATEGIPERIODEN HAR VI SOM MÅL AT BLIVE ENDNU BEDRE TIL AT UDBREDE DEN GENEREREDE VIDEN VIA LET TILGÆNGELIGE RÅD, METODEKONCEPTER OG UDVIKLINGSVÆRKTØJER.

Vi skaber alliancer og samarbejde

Vi er og har altid været et lille sted. Ligesom de steder, vi undersøger, ved vi, at vejen frem er gennem forbindelser og netværk. Derfor er vi og skal vi fortsat være stærke på samarbejde med mange forskellige partnere og på at skabe relationer, der holder ved over tid. Det gælder både forskningsmæssigt og i vores konsulentrelationer.

Vi udvikler vores kompetencer til salgs-, udviklings-, og forskningsdialoger, så vi sikrer, at den viden, vi producerer, er dybt relevant for de mennesker, interessenter og steder, som vi producerer viden sammen med og for.

Vi oversætter egen og andres forskning

Vi ved, at alt har et sted og en tid. Vores viden er skabt til specifikke kontekster, der er aktuelle for specifikke brugere på specifikke tidspunkter. Det er, mens der laves strategisk udviklingsarbejde og træffes beslutninger om fremtidige indsatser, at man som kommune, destinationselskab, region, styrelse, forening eller interesseorganisation har brug for vores viden.

Det er vores job at sikre, at den nødvendige viden skabes, udvikles, samles, findes, anvendeliggøres og formidles på rette tid og på rette sted.

Vi gør viden relevant og anvendelig ved at påtage os et ansvar for at oversætte egen og andres forskning. Med oversætte mener vi, at forskningsresultater ofte skal bearbejdes til konkrete anvisninger og casenære eksempler for at kunne bringes til anvendelse i den lokale virkelighed. Også vores næste brugere – de som leder efter svar, og endnu ikke ved, at vi kan hjælpe dem, skal let og enkelt kunne finde svar og overblik hos os.

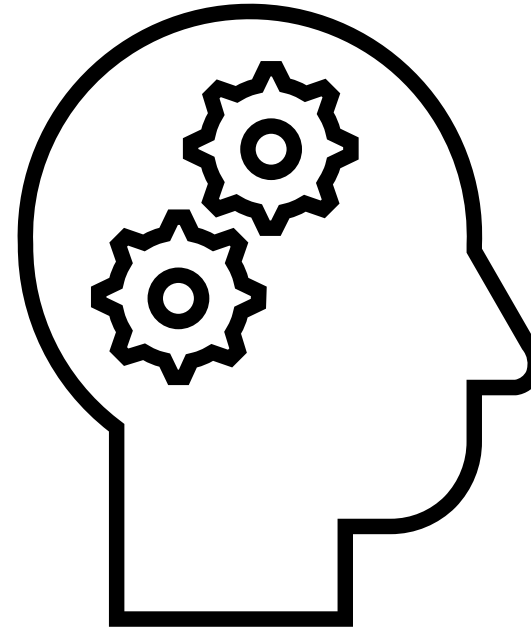
I STRATEGIPERIODEN HAR VI SOM MÅL AT UDVIKLE INTERNE PROCESSER, DER SIKRER EN GENSIDIG SYNERGI MELLEM FORSKNING OG UDVIKLINGSPROJEKTER SAMT EN MAKSIMERING AF NYTTEVÆRDIEN AF NY VIDEN VED SYSTEMATISK UDVIKLING AF DIVERSE FORMER FOR METODER OG VÆRKTØJER.

Vi arbejder aktivt med den sociale kapital

Som en vidensinstitution er vores væsentligste aktiver den sociale kapital. Fysisk, finansiel og menneskelig kapital er afgørende input for en virksomhed. Dog består succes for en virksomhed af meget mere end blot en kombination af høj-kvalitets input. Måden, hvorpå folk samarbejder i et firma, bestemmer for en betydelig del effektiviteten af produktionen og kvaliteten af det endelige resultat.

Som en vidensinstitution forankret i et tyndere befolket område er det blot endnu mere vigtigt at konkurrere, også på evnen til at tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere.

I STRATEGIPERIODEN VIL VI INDFØRE EN FAST MONITORERING AF UDVIKLINGEN I DEN SOCIALE KAPITAL HOS CRT FOR AT LADE DEN INDGÅ SOM ELEMENT PÅ BESTYRELSENS DAGSORDEN PÅ LINJE MED VIRKSOMHEDENS ØVRIGE ØKONOMI.

3 Vores værdier

På CRT skal vi være bevidste om vores unikke position og ansvar, præcise i vores arbejde, modige i vores tilgang og være på rette tid på rette sted, når vi leverer viden til udvikling:

Vi har fokus på lokalområder med blik for det globale

Vi skal have øje for, hvordan store globale forandringer udspiller sig i de små lokalområder – og analysere, hvordan ændringer på lokalt niveau påvirker de store forandringer.

Vi er en engageret og lettilgængelig videnspartner

Vores viden er nødvendig og værdifuld. Vi skal kunne konkurrere på et marked mættet med information, som kan være vanskeligt at navigere i. Derfor skal vi gøre vores viden lettilgængelig og attraktiv ved, at den er relevant og brugbar.

Vi er modige og laver saglige samfundsanalyser

Vi skal turde. Vores analyser, nye viden og modelbaserede fremskrivninger bidrager til samfundsudviklingen. Vi skal være klar til både at stå fast ved vore saglige, forskningsbaserede viden, og forstå at sætte den viden i spil overfor rette aktør på rette tidspunkt.

Vi har en åben og kritisk tilgang til at forstå udvikling og udviklingsprocesser

Vi er en projektdrevet virksomhed, der dels udvikler viden bestilt af andre, og dels laver egen forskning. Vores langsigtede forskning skal turde stille de store spørgsmål, der er med til at pille ved forudfattede forståelser af, hvordan udvikling foregår og under hvilke vilkår.

4 Vores fremtidsbillede

Hos CRT har vi tegnet et billede af, hvilken virksomhed vi gerne vil være i dag og i fremtiden. Billedet skal bruges til at prioritere i dagligdagen og som en form for organisatorisk pejlemærke for, hvorvidt vi i vores strategi fortsat er på rette kurs.

Hos CRT er det målet altid at kunne genkende sig selv i følgende beskrivelse:

CRT er et trygt sted at være for det hele menneske. Vi er økonomisk uafhængige med kritisk masse, så der er tid til refleksion og faglighed.

Det er os, der er de synlige – vi oversætter egne og andres forskningresultater til råd og værktøjer, der skaber lokal udvikling. Vi leverer meningsfuldhed, vi har flere pointer at give end andre, når det gælder udkantsområder, og vi tør stille de store spørgsmål.

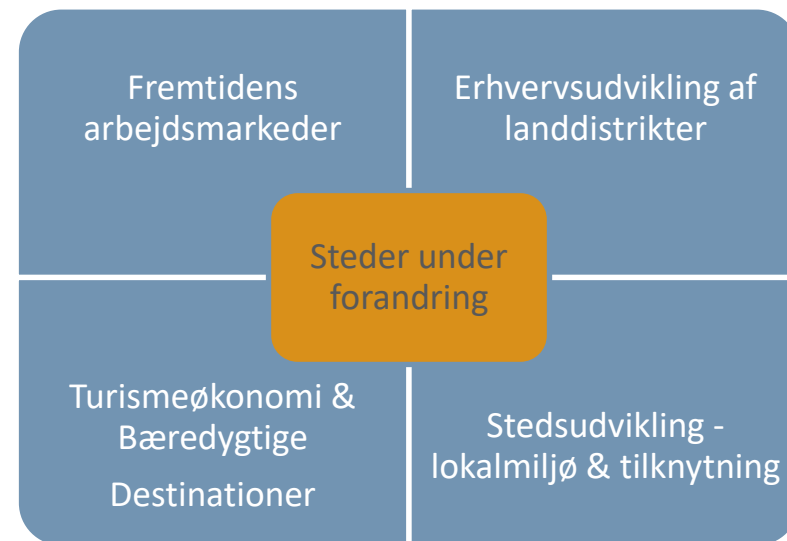
Vi gør en forskel, bl.a. ved at sætte folk sammen. Vi er brobyggende for deres indsats.

Det er sjovt, når vi knækker nødder sammen i flow. Vi leverer i et fællesskab, hvor vi løfter og værner om hinanden og vores fælles kompetencer.

Vi er efterspurgt i en balance af kontinuitet og fornyelse.

5 Vores hovedtemaer

I strategiperioden har vi fokus på fire hovedtemaer, der hver især indfanger vekselvirkninger mellem globale og nationale forandringsprocesser på den ene side og steder under forandring og deres ressourcer på den anden side. Hvert hovedtema er et omdrejningspunkt i vores strategiske udvikling, hvor vi binder indsatsen sammen på tværs - ikke bare af fagligheder, men også i forhold til at fremme udviklingen, anvendelsen og udbredelsen af vores viden gennem relationer og kommunikation.

5.1 Fremtidens arbejdsmarkeder – arbejdskraft, uddannelse og mobilitet

---

Andelen af danskere i den erhvervsaktive alder falder på sigt. Samtidig bliver der flere danskere, der skal forsørges. Udviklingen sker på trods af flere tilbagetrækningsreformer, og det vil presse offentlige finanser. I 69 kommuner vil der være en mindre andel danskere i den erhvervsaktive alder, end der er i dag. Udfordringen er særligt stor i provinsen. - Dansk Arbejdsgiverforening 2019

Fokus

Temaet har særligt fokus på udfordrede arbejdsmarkeder – især uden for de største byer, ligesom der er fokus på den rolle, uddannelsessystemernes geografi spiller i arbejdskraftens uddannelses- og mobilitetsmønstre.

Det er afgørende for samfundsudviklingen, at både det private og det offentlige erhvervsliv i Danmark har adgang til en arbejdsstyrke med de rette kompetencer. Samfundet udvikler sig med stor hast, hvorfor der er et vedvarende behov for at monitorere samt fremskrive nuværende og kommende relationer mellem udbud og efterspørgsel af forskellige typer arbejdskraft.

Det er en kompleks udfordring, der både har brug for at inddrage viden om den teknologiske og den demografiske udvikling samt om befolkningens uddannelses- og mobilitetsmønstre.

Et arbejdsmarked kan både forstås som specifikke erhvervssektorer, erhvervsklynger, såvel som regionale og lokale arbejdskraftsområder og –oplande.

Eksempel på analyser

- Udbud og efterspørgsel efter forskellige typer af kompetencer og hvordan de forventes at udvikle sig i forskellige regionale og lokale områder.
- Ulige geografiske udviklingsmønstre og deres effekter på regionale og lokale arbejdsmarkeder.
- Specifikke erhvervsbranchers særlige kompetencebehov og udfordringer med anskaffelse af kompetent arbejdskraft.
- Uddannelsessystemets geografiske udbudsstruktur og dets betydning for 1) unges uddannelsesvalg; 2) de unges flyttemønstre og dermed 3) adgangen til uddannet arbejdskraft.
- Udenlandsk arbejdskraft – behov for adgang til et større arbejdsudbud set i relation til de faktiske kompetencer, som forskellige typer af udenlandsk arbejdskraft medbringer.
- Konkrete arbejdsmarkeds- og uddannelsesindsatser og deres ulige effekter på tværs af forskellige geografiske områder i Danmark, herunder øer.
- Udvikling af nye forståelser af dynamikker, der påvirker arbejds- og uddannelsesmarkederne.

Områdets strategiske målsætning

Vi vil i løbet af de kommende fire år yderligere styrke vores førende position som en saglig og attraktiv vidensinstitution og projektpartner, der leverer ekspertviden om udviklingen på lokale og regionale arbejdsmarkeder – med fokus på arbejdsmarkeder udenfor de største byer.

Vi er særligt stærke på arbejdskraftbalancer i specifikke lokalområder samt indenfor udvalgte erhvervsklynger og erhvervssektorer.

Vi leverer saglig viden om, hvordan arbejdskraftens efterspørgsel forventes at udvikle sig baseret på regionaliserede erhvervsanalyser kombineret med viden om, hvordan befolkningens uddannelsesmønstre og mobilitet spiller sammen med efterspørgslen.

I strategiperioden vil vi have et særligt fokus på de nye erhvervsfremmeaktører – centrale såvel som decentrale – som målgruppe og brugere.

5.2 Erhvervsudvikling af landdistrikter

Øens stedbundne kvaliteter skal styrkes inden for turisme og fødevarerhverv og danne afsæt for nye tiltag. Målet er, at turisme, erhverv og bosætning skal være i udvikling og gensidigt understøtte hinanden. Og såvel natur, kultur og tradition skal spille sammen i aktiveringen af de stedbundne potentialer – Læsø 2017.

Fokus

Det er CRT's ambition at skabe og sprede mere viden om og forståelse for de typer af virksomheder, innovationer, kompetencer, erfaringer og viden, som er vigtige for erhvervsudvikling i og af landdistrikter.

Vi kan konstatere store forskelle i rammebetingelserne for virksomheder i og uden for de større byer. Erhvervsudvikling af enhver art bør relatere sig til disse egenskæssige forskelligheder.

Det gælder ikke mindst inden for produkt- og serviceområder, hvor stedbundne natur- og humanressourcer har betydning (eks. fødevarer, turisme, oplevelser).

Vi ser under dette tema også nærmere på relationen mellem de lokale strukturer og erhvervets udvikling.

Samspelet mellem erhvervsudvikling og stedsudvikling har særlig stor betydning i de tyndere befolkede områder. De officielle anbefalinger er, at erhvervsudvikling og landdistriktsudvikling bør samtænkes.

Eksempel på analyser

- Caseprojekter med relevante eksempler på innovation og transition mod bæredygtighed i yderområder.
- Hvordan gennemfører mindre service- og fremstillingsvirksomheder i yderområder innovationer? Hvordan opbygger og udvikler de viden? Hvordan og om hvad samarbejder de med lokale henholdsvis ekstra-lokale aktører?
- Produktion, distribution og forbrug af fødevarer i forskellige regioner.
- Hvordan turistoplevelser skabes i samspil mellem turister, turismeaktører og offentlige myndigheder.
- Potentialerne for udvikling af nordisk fiskeri. Det vil sige en tilgang, der sætter nye udviklingsmål – særligt for små og kystnære fiskere. Med fokus på tværsektoriel innovation, unikke produktkvaliteter og specialisering.
- Det bornholmske erhvervslivs generelle udvikling i de seneste år. Undersøgelse specielt af de mere succesfulde virksomheders aktiviteter og ressourcer mht. strategisk udvikling (innovation, kompetenceudvikling, kapitalfremskaffelse).
- Ejerskabsformer og deres indflydelse på lokalmiljøet.

Områdets strategiske målsætning

Vi vil i løbet af de kommende fire år opbygge et tæt samspil med de nye erhvervsfremmeaktører, kommuner samt regioner og relevante brancheorganisationer.

CRT vil fremme en forståelse af erhvervsudvikling som afhængig af lokale forhold og de forskellige forbindelser og netværker, som mennesker og virksomheder indgår i.

Vi har fokus på *samspelet* mellem erhvervslivets udvikling og lokale infrastrukturer, mellem forskellige private og offentlige sektorer og erhverv, og mellem forskellige dele af landet, herunder byer og landdistrikter.

5.3 Turismeøkonomi & bæredygtige destinationer

Vi skal ramme en balance, hvor turismens positive effekter for væksten og beskæftigelsen går hånd i hånd med udviklingen af grønne og klimavenlige tilbud til turisterne. Regeringens ambition er, at Danmark skal være en af verdens mest bæredygtige turistdestinationer. – Erhvervsminister Simon Kollerup 2019

Fokus

Turisme kan være en transformerende kraft. Destinationsudviklingen har en uadskillelig og gensidig sammenhæng med udviklingen af det omliggende lokalsamfund. Hvordan det sker og hvilke konsekvenser det har for lokalsamfund og samfundøkonomien, er vores fokus.

Bæredygtig turisme er ikke alene en oplevelse med et øget marked, det handler om branchens bidrag til verdensmålene, men også om udviklingen af lokalsamfundets stedsmæssige identitet og branding, bevarelsen af stedets autencitet, arbejdspladser, infrastruktur og økonomiske grundlag.

Med en moden turisme i Danmark, der samtidig skal tilpasse og forholde sig til megatrends, der påvirker turisternes efterspørgsel såvel som virksomhedernes

udviklingsmuligheder, er netop behovet for forandringer stort, især i den kyst- og naturbaserede turisme i landdistrikterne.

Eksempel på analyser

- Hvilke udviklingstendenser og udviklingsmuligheder er der indenfor forskellige udendørsaktiviteter?
- Hvilke effekter har større events, og hvordan kan effekten beregnes?
- Hvor stort er omfanget og den økonomiske betydning af deleøkonomi inden for (kyst)turisme, og hvilke sociale, økonomiske og politiske konsekvenser har turisternes nye overnatningsform Airbnb og lignende deleøkonomiske initiativer?
- Hvilke udfordringer og muligheder er der indenfor transport i relation til turismen, og hvad betyder tilgængelighed for turismens udvikling i særlige områder?
- Hvordan kan det translokale perspektiv knyttes til turisme og kategorisering af forskellige typer af tilknyttede og translokale?
- Hvilken rolle har livsstilsentreprenørers bidrag til udviklingen af turismen, og hvilke barrierer er der?
- Hvordan håndterer destinationsselskaber og turismevirksomheder den grønne omstilling og en stigende opmærksomhed omkring bæredygtighed i turismen?

Områdets strategiske målsætning

CRT ønsker at markere sig med forskning på dette område af internationalt format.

Vi vil indenfor de kommende fire år være en af de foretrukne vidensinstitutioner, der bidrager til forståelse for udbyder- og aftagersidens betydning for destinationsudvikling lokalt i hele Danmark. Dette vil vi opnå gennem stærke kompetencer indenfor registerdatabehandling, analyse af og anbefalinger til forståelse og håndtering af relevante konjunkturudviklinger og tendenser indenfor turisme.

Vi videndeler med blandt andre destinationsselskaber, erhvervsfremmeaktører, interesseorganisationer og brancheorganisationer, men også uddannelsesinstitutioner og kommuner i hele Danmark.

5.4 Stedsudvikling - mennesker og deres forbindelser i regional udvikling

---

*– Flexborger-skat. Umiddelbart lyder det fornuftigt. Og fornuftigt at kigge på, hvad det er det for et livsmønster, vi har i dag. Mange har i virkeligheden flere boliger, som de benytter, og sådan tror jeg, det vil være i stigende grad fremover. -
Winni Grosbøll 2017*

Fokus

Mange mennesker bosætter eller opholder sig flere steder igennem deres liv, ligesom nogle har tilknytning til og ophold flere steder parallelt, fx gennem pendling eller gennem ejerskab af 'anden bolig'. Det skaber forbindelser – mellem mennesker, steder, netværk, organisationer og landskaber.

Forbindelserne giver en fornyet forståelse af stedet og åbner op for nye udviklingsperspektiver for både storbyer, små byer, opland og landdistrikter.

Steder kan således ikke længere forstås blot som den befolkning, der bor der permanent, og de fysiske og kulturelle ressourcer, der er på stedet, men også som de mennesker og netværk, der midlertidigt opholder sig eller er til stede på deltidsbasis.

Dette har en værdi for forståelsen og udviklingen af udfordrede lokaliteter.

Eksempel på analyser

- Forskellige typer og grupperinger af folk, såkaldte 'tilvalgsbeboere', der knytter sig til et sted, de ikke bor fast og som engagerer sig i forskellige fællesskaber på stedet.
- Forskellige typer af stedsudvikling, som involverer eller med-skabes af aktører, der ikke bor fast i lokalsamfundet.
- Forskellige typer af tilknyttede – fra de uforpligtede turister, til habituelle besøgende, til højt engagerede og aktive stedsentreprenører. Dette bidrager til en fortsat nuancering af sammenhængene mellem skabelse og forbrug af steder.
- Effekterne af forskellige typer af stedsudviklingspolitikker, herunder politikker vedrørende branding, tilflytning, bosætning og bolig, samt kultur- og børne- og ungepolitikker m.v.
- Udvikling af såvel kvalitative som kvantitative metoder til vurdering af værdien af translokale relationer for lokal og regional udvikling samt udvikling af metoder til at estimere "sæsonbestemt befolkning".
- Klyngeamarbejder.
- Trafik- og færgeanalyser af betydningen af samfundsbetinget transport ift. til udvikling i pendling, tilflytning og erhvervsaktivitet.

Områdets strategiske målsætning

Vi vil i de kommende fire år være den vidensinstitution i Danmark, der forbindes med ekspertviden om translokalt i landdistrikter. Gennem viden om menneskelige relationer og ressourcer - både socialt, kulturelt og økonomisk - samtænker, styrker og perspektiverer vi vores samlede forskningsfelt. Vi vil skabe ny viden, både internt hos os selv, men også eksternt i forhold til vore målgrupper, der på dette område omfatter erhvervsfremmeaktører, kommuner, interesseorganisationer og civilsamfundet.

6 Vores strategiske intention

Vi er et respekteret og velkonsolideret vidensmiljø med virke i både Danmark og Norden

Vi har langvarige og tillidsbårne relationer til andre stærke vidensmiljøer og aktører i og omkring steder under forandring

Vores viden er altid aktuel, relevant og anvendelig for aktører med indflydelse på steder under forandring